

Какво и защо човѣкъ диша?

I. — Полезни и вредни газове.

Въ единъ дворъ работникъ вадѣлъ вода изъ кладенецъ и изпусналъ ведрото. За да го извади, той поставилъ стълба и по нея се спусналъ въ кладенеца. Минало доста време, а работникътъ не се връща. Другъ работникъ се спусналъ въ кладенеца, за да види, защо другарятъ му не излиза. И той не се върналъ. Тогава спуснали въ кладенеца трети работникъ. Сега постъпили по-умно: вързали работника съ вжже, горния край на което държали хората, които били отгоре. Щомъ го спуснали, той се развикалъ отчаено, че се задушва, та да го изтеглятъ. Изваденъ отъвънъ, той билъ бледенъ като платно и силно изплашенъ. Той разказалъ, че видѣлъ двамата първи работника въ полуседнало положение (кладенецътъ билъ тѣсенъ и водата му не била надълбоко). Тѣ не издавали никакви признаци на животъ. И наистина, отпосле се разбрало, че и двамата работници били умрѣли.

Защо тѣзи двама работници умрѣли, а на третия станало лошо?

Очевидно, въ кладенеца, надъ водата има нѣщо, което вреди на хората, което ги умъртвява.

Далече-далече отъ насъ, въ топлата страна Италия, до града Неаполъ, има прочута пещера. Въ нея хората влизатъ, безъ да имъ става лошо, но щомъ пуснатъ куче, то скоро се задушва. Ако въ тая пещера човѣкъ падне и не успѣе ъвреме да се дигне, и той умира. Въ тая пещера има сжщо такова вредно нѣщо, каквото има и въ кладенеца, но то достига до колѣнетъ на хората и тѣ умиратъ, кога паднатъ; умира и куче, защото е ниско на ръстъ. Това вредно нѣщо ги задушва.

Вгледаме ли се въ дѣното на пещерата, не виждаме нищо особено, сжщо както не виждаме нищо надъ водата въ кладенеца. Попипае ли съ ржка по дѣното на пещерата или надъ водата въ кладенеца, пакъ не усѣщаме нищо.

Какво е това нѣщо, което не виждаме съ очи и не чувствуваме съ ржце? Обикновено, ако влѣземъ въ нѣкоя изба, огледаме наоколо и не видимъ нищо, ние казваме, че въ нея нѣма нищо. Ако въ стаята е тъмно, ние пипае съ ржце и ако не почувствуваме нищо, пакъ казваме, че нищо нѣма. Но ето че въ кладенеца и въ пещерата ние не виждаме и не усѣщаме нищо и